

Syfilis i Grønland 2015-2019

Stigning i antal nye smittetilfælde, særligt blandt de unge

Opgørelser fra Landslægeembedet over anmeldte tilfælde af syfilis i Grønland og en undersøgelse fra 2015 viste, at det årlige antal af nye smittetilfælde overordnet har været stigende siden 2011.

Undersøgelsen fra 2015 fandt ca. 85 nye tilfælde pr. 100.000 indbyggere i 2014 og satte spørgsmålstegn ved om det var en begyndende epidemi, samt om alle tilfælde blev anmeldt. I en ny undersøgelse af syfilis i Grønland, denne gang i perioden 2015 til 2019, har vi forsøgt at lave en opgørelse over alle nye syfilitilfælde i perioden ved at inddrage flere datakilder og gennemgå hvert enkelt tilfælde nøje for at sikre, at diagnosen var korrekt. For hvert enkelt tilfælde har vi desuden gennemgået køn, alder, region, seksuel transmission, behandling og opfølgning for at skabe mulighed for en mere dybdegående indsigt i syfilisepidemien med det formål at kunne skabe grundlag for eventuelt forbedrede forebyggelsesstrategier.

Undersøgelsen viste i alt 423 nye tilfælde af syfilis med en stigende tendens fra 2015 til 2019, således at man i 2019 kom op på næsten 250 nye tilfælde pr. 100.000 indbyggere. Til sammenligning var antallet af nye tilfælde i Danmark i 2018 ifølge Statens Serum Institut på ca. 9 pr. 100.000 indbyggere.

Der var gennem alle årene i perioden et højere antal tilfælde blandt kvinder end mænd og den højeste forekomst blev set i aldersgruppen 15-29 år. Særligt i 2018 og 2019 steg antallet af nye tilfælde ekstremt blandt denne aldersgruppe til omkring 800 nye tilfælde pr. 100.000 indbyggere (se figur). Kun et mindre antal af tilfældene forekom blandt mænd som har sex med mænd, som ellers står for majoriteten af tilfælde i eksempelvis Danmark og USA. Resultaterne fra undersøgelsen tyder på hovedsagelig heteroseksuel smitte, som ligeledes er gældende for andre kønssygdomme i Grønland.

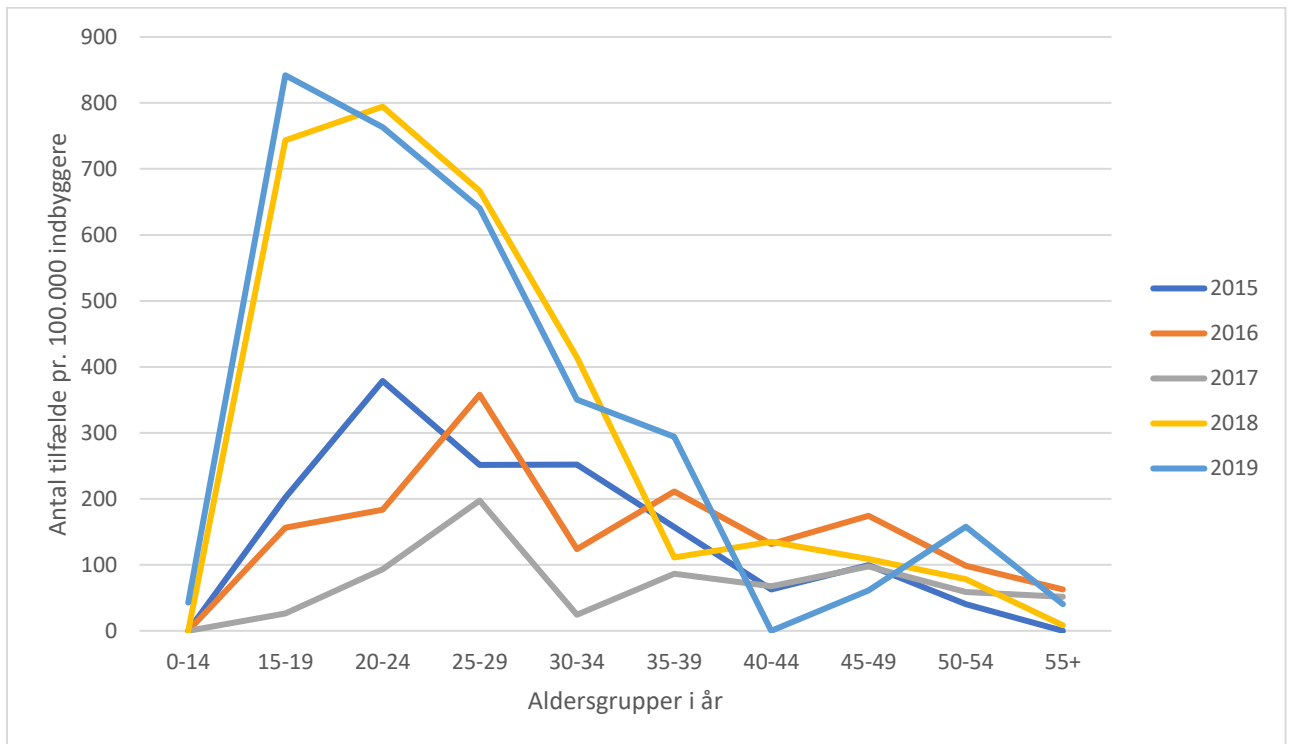
Behandling og opfølgning blev i de fleste tilfælde udført i henhold til retningslinjerne på området, dog fandtes forholdsvis store forskelle regionerne i mellem. Årsagen til dette er ukendt, men kunne mistænkes at skyldes et relativt lavt antal nye tilfælde og dermed mere begrænset erfaring og ekspertise med håndtering af syfilis i nogle regioner.

Undersøgelsen viste således, at byrden af syfilis i Grønland er høj. Både befolkning og sundhedspersonale må derfor være bevidste om at have en lav tærskel for screening og undersøgelse for syfilis i Grønland. Fokus bør især rettes mod gruppen af yngre personer, herunder mænd, som mistænkes at være en underdiagnosticeret gruppe. Desuden kan det eventuelt være relevant med mere ensretning på håndteringen af syfilis i Grønland.

Af: Marianne Welzel Andersen, Revmatologisk Afdeling UNN Tromsø (tidligere Medicinsk Afdeling Dronning Ingrid's Hospital, Nuuk), marianne.w.a@hotmail.com, +47 461 27 399.

Kilde: Marianne Welzel Andersen, Mila Broby Johansen, Karen Bjørn-Mortensen, Michael Lyng Pedersen, Jørgen Skov Jensen, Anders Koch. Syphilis in Greenland, 2015-2019. *Sexually Transmitted Diseases*. 2022;49(3):190-196.

Figur – Årligt antal nye tilfælde af syfilis i Grønland pr. 100.000 indbyggere fordelt på alder i perioden 2015-2019.

Kalaallit Nunaanni syfilis 2015-2019

Tunillatsissimasut nutaat amerleriarnert, pingaartumik inuusuttut akornanni

Kalaallit Nunaanni syfilisimik tunillatsissimasutut nalunaarutigineqartunut Nunatta Nakorsaaneqarfianit nalunaarsukkat aamma 2015-imi misissuinerup takutippaat ataatsimut isigalugu 2011-miit tunillatsissimasut nutaat ukiumut amerliartorsimasut. 2015-imi misissuinermi paasineqarpoq 2014-imi innuttaasut 100.000-ugaangata tunillatsissimasunik nutaanik 85-inik amerlisartut aamma nappaalanersuaqarneranut aallartisarnerunersoq kiisalu tunillatsissimasut tamarmik nalunaarutigineqarsimanersut apeqquserneqarput. Piffissami 2015-2019-imi Kalaallit Nunaanni syfilisimik misissuinermi nutaami, paasissutissat pissarsiffiit arlallit ilanngunnerisigut piffissami syfilisimik tunillatsissimasut nutaat tamaasa nalunaarsorniarsimavavut aammalu nappaammik suussusersinerup eqqortuunnissaa qulakkeerniarlugu tunillatsissimasut ataasiakkaarlugit misissorsimavavut. Tamatuma saniatigut pinaveersaartitsinissamut periutsit pitsaanerulersinnaanissaannut tunngavissaqarnissaq siunertarlugu syfilisimik nappaalanersuaqarnera itinerusumik paasisaqarfiunnissaa anguniarlugu suaassuseq, ukiut, nunap immikkoortua, kinguaassiuutitigut tunillaassuunnerit, katsorsaaneq malitseqartitsinerlu misissorsimavavut.

Misissuinerup takutippaa 2015-imiit 2019-imut syfilisimik tunillatsissimasut nutaat amerliartorsimasut katillugit 423-ullutik, taamaallutik 2019-imi innuttaasut 100.000-ugaangata tunillatsissimasut nutaat 250-it tikingajassimavaat. Statens Serum Institut malillugu 2018-imi Danmarkimi tunillatsissimasunut nutaanut sanilliukkaanni innuttaasut 100.000-ugaangata inuit qulingiluat missaat tunillatsissimasarput.

Piffissami pineqartumi ukiut tamaasa arnat angutitut sanilliullugit tunillatsissimasut amerlanerusarput aamma ukioqatigiinni 15-29-nut ukiullit amerlanerpaapput. Pingaartumik 2018-imi 2019-imilu ukioqatigiit uku inuit tunillatsissimasut nutaat amerleriangaatsiarsimapput, innuttaasut 100.000-ugaangata tunillatsissimasut nutaat 800-t missaanniissimapput (takussutissiaq takuuk). Angutit angutit atoqateqarsimasuni tunillatsissimasut ikittuinnaapput, naak assersuutigalugu Danmarkimi USA-milu tunillatsissimasut amerlanerussuteqaraluartut. Misissuinermit inernerit takutippaat annerusumik suaassuseqatiminoortuunngitsuni tunillaassuunnerit pisartut, soorlutaaq Kalaallit Nunaanni kinguaassiuutitigut nappaatinut allanut tamanna atuuttoq.

Suliassaqarfimmi najoqqutassiat malillugit katsorsaasarneq malitseqartitsisarnerlu amerlanertigut naammassineqartarput, taamaattorli nunap immikkoortuisa akornanni annertuumik assigiinngissuteqarpoq. Tamatumunnga pissutaasoq ilisimaneqanngilaq, taamaattorli tunillatsissimasut ikittuinnaanannerannik aammalu nunap immikkoortuisa ilaanni syfilisimut tunngatillugu misilittakkat paasisimasaqarnerullu killeqarnerunerannik pissuteqarnissaa pasitsaanneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni syfilisip artorsiingaarnera misissuinermit erserpoq. Taamaammat Kalaallit Nunaanni syfilisimut misissuinerit annikitsuunerat innuttaasut aamma peqqinnissakkut sullissisut ilisimasariaqarpaat. Pingaartumik inuusuttut ukkatarineqartariaqarput, tassunga ilanngullugit eqimattat angutit tunillatsissimanissaannik pasitsaanneqartut. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni syfilisip iliuseqarfignerata assigiissaarnerunnissaa pisariaqarsinnaavoq.

Allaaserinnittut: Marianne Welzel Andersen, Revmatologisk Afdeling UNN Tromsø (siornatigut Nuummi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani Nakorsaasersuinermik Immikkoortortaarfik), , marianne.w.a@hotmail.com, +47 461 27 399.

Paasisaqqarfik: Marianne Welzel Andersen, Mila Broby Johansen, Karen Bjørn-Mortensen, Michael Lyng Pedersen, Jørgen Skov Jensen, Anders Koch. Syphilis in Greenland, 2015-2019. *Sexually Transmitted Diseases*. 2022;49(3):190-196.

Takussutissiaq – Piffissami 2015-2019-imi Kalaallit Nunaanni innuttaasut 100.000-ugaangata ukiumut syphilisimik tunillatsissimasut nutaat ukiunut agguarlugit.

